

SON NOKTA

DİLEK
GÜNGÖR

dilek.gungor@sabah.com.tr

1.7 trilyon lira nerede?

Bir tek bana mı tuhaf geliyor, bilmiyorum. Yaklaşık **altı aydır reel sektörün bir kesimi hep aynı sloganı atıyor: Krediyi eritemiyoruz.**

Merkez Bankası ve Türkiye Bankalar Birliği ise rakamları ortaya koyarak 'Krediler arttı' diyor.

Yahu doğru tek değil mi? Neden söylemler örtüşmüyor?

Verilerle sizi boğmak istemiyorum. Ama bakmakta fayda var...

Dün Merkez Bankası Başkanı

Şahap Kavcıoğlu'nun sunumunda bir tablo vardı. Toplam ticari kredilerdeki artış 2022 sonunda 1 trilyon 726 milyar TL oldu. (Bu rakam 2021'de 316 milyar TLydi.) Bunun 839 milyar TL'si büyük firmalara, 887 milyar TL'si KOBİ'lere kullanılmış...

Rakamlar, 2022'de bir önceki yılın beş katından daha fazla artış olduğunu gösteriyor...

2021'de büyük firmalara verilen ticari kredilerdeki artış miktarı 188 milyar, KOBİ'lerde ise 127 milyar TL.

***

6 ay geriye gidelim...

Hani **sanayicilerin** krediyi eritemiyoruz laflarının başladığı tarihlere... İlk **İSO**'da konuşmaya başlamışlardı. Yaz aylarıydı. Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nu ağırladıkları toplantıda veryansın etmişlerdi. Yanlış hatırlıyorsam da temmuz ayıydı. O dönemdeki kredi artışına bakarsanız, temmuzda 79 milyar, ağustosta 153 milyar, eylülde 163 milyar, ekimde 147 milyar, kasımda 158 milyar, aralıkta 166 milyar TL artış var...

Keza KOBİ kredilerindeki artış da ay ay şöyle: Temmuzda 31 milyar, ağustosta 71 milyar, eylülde 82 milyar, ekimde 76 milyar, kasımda 99 milyar, aralıkta 155 milyar TL.

O ayların bir kısmında **2021'de kredi artışı hiç yok** hatta ekside...

Yani bankalar kredi kanallarını tamamen kapatmışlar.

Peki geçen yıl sonundan 20 Ocak'a kadar olan sürede ne olmuş?

TL firma kredilerinde aylık büyüme oranı yüzde 2.3. Bireyselde yüzde 2.4.

2022'de Cumhuriyet tarihinin en yüksek kredi rakamlarına ulaşılmasına rağmen neden sanayiciler aynı söylemde ısrar ediyor?

***

Düşünüp de cevabını bulamadığım bir şey daha var.

2021'deki rakamların bir kısmını yazdım.

O dönemde reel sektör çıkıp çıkıp açıklama yapmıyor muydu?

Oyle ya...

Rakamlara bakılırsa o dönemde tablo 2022'den daha kötü...

Bana sorarsanız, patronlar geçmişteki gibi bol keşçeden sorgusuz sualsiz dağıtılan kredilerden mahrum kaldıkları için bu kadar bağırıyorlar.

Eskiden 50 isteseler 50, 100 isteseler 100'ü alabiliyorlardı. İhtiyaçları olmadan aldıkları krediyi de götürüp istedikleri yere yatırıyorlardı.

Şimdi o rahatlıkları yok. Bu serzenişleri de ondan...

Açıkçası, bana da enflasyonun yüzde 64 olduğu yerde yüzde 14 faizle parayı verseniz 'hayır' diye diyeyim. Vermezseniz de tabii ki sağda solda bağırım.

**KOBİ'LERİN KREDİ KULLANIMI
2022'DE 7 KAT ARTTI (Milyar TL)**

Kredi kullanımı	2021	2022
● Toplam	465	1.934
● Toplam firma	298	1.390
● TL firma	316	1.726
● Büyük firma	188	839
● KOBİ	127	887

Yaklaşan seçimlere işaret eden Şahap Kavcıoğlu:

SEÇİM HARCAMALARINI YÖNETMEYE ÇALIŞIYORUZ

Kavcıoğlu, iktidarın piyasayı paraya boğan seçim müjdelerini enflasyon hesabında dikkate aldıklarını belirtti. Merkez'in, yıl sonu enflasyon tahmini ise yüzde 22.3 oldu

Erdoğan SUZER

MERKEZ Bankası (MB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu, seçim için yapılan yoğun harcamalara ve yılın başında ya-

ğan yüksek zamlara rağmen yıl sonunda enflasyonun yüzde 22.3'e gerileyeceğini bu tahminin içinde seçim müjdelerinin etkisinin de yer aldığını söyledi. SÖZCÜ'nün, "Seçim harcamalarının yol açtığı parasal genişleme enflasyonla mücadele eden bir kurum olarak uykularınızı kaçırmıyor mu?" sorusuna Kavcıoğlu, "Parasal genişleme seçim süreçlerinde bir vakadır. Yılın ilk yarısında hepsini fiyatlayarak enflasyon tahmin aralığını oluşturduk. Biraz yanılırız biraz yakalarız. Onun dışındaki parasal genişlemeleri de yönetmeye çalışıyoruz" yanıtını verdi.

PARASI ÇOK OLAN DA ETKİLENİR

2023 yılının ilk Enflasyon Raporu Değerlendirme toplantısında konuşan Başkan Kavcıoğlu, tüketici enflasyonunun bu yılın sonunda

yüzde 22.3, 2024 sonunda da yüzde 8.8 olacağı tahmininde bulundu. Kavcıoğlu, Merkez Bankası'nda enflasyonla mücadelede karar verici konumunda bulunan yöneticilerin enflasyonun yol açtığı hayat pahalılığında etkilenip etkilenmediğine yönelik sorumuza da, "Bir yerde enflasyon varsa bundan parası çok olan da gelir durumu düşük olan da etkilenecektir. Enflasyon hiç kimsenin işine yaramaz. Kalıcı fiyat istikrarını sağladığımızda görevimizi en iyi şekilde yapmış olacağız" dedi.

BOTAŞ BORCU ERTELENMEDİ

Kavcıoğlu, konuşmasında **sanayici** olarak krediye erişemediklerini açıklayan **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**'a, "700 firmaya 10 yıl vadeli 100 milyar kredi aktardık" yanıtını verdi. Kavcıoğlu, soru üzerine Suudi Arabistan'dan Türkiye'ye para gelmediğini, BOTAŞ'ın Rusya'ya doğalgaz borcunun da henüz ötelenmediğini, görüşmelerin devam ettiğini söyledi.

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu

MERKEZ MARTTA İSTANBUL'DA

MERKEZ Bankası'nın taşınma sürecinde sona yaklaştıklarını, birimlerin yüzde 70'inden fazlasının İstanbul'a taşındığını belirten Kavcıoğlu, "Şubat sonu, Mart başı gibi yeni binamızda olacağız" dedi. Merkez Bankası İstanbul Finans Merkezi'nde bir gökdelende faaliyetlerini yürütecek. Kavcıoğlu, taşınma nedeniyle hiç kimsenin işine son vermediklerini, taşeronda çalışan işçilerin sorunlarını çözmeye çalıştıklarını savundu.

İkili kur sistemi yok

BAŞKAN Kavcıoğlu, yurt dışındaki dövizini getiren ihracatçılara yüzde 2 daha yüksek kur uygulamasının "ikili kur" sistemine yol açıp açmayacağı ve Kapalıçarşı ile Merkez Bankası döviz kuru arasında da farklılık olduğuna ilişkin sorulara şu yanıtı verdi: "Türkiye'de öyle

ikili bir kur sistemi yok. İhracatçıya ayrı bir kur da yok. Bizim açıkladığımız kurla, piyasa hemen hemen aynı. Kapalıçarşı'da oluşan kur ise genelde bir tık yukarıdadır. Ancak Kapalıçarşı müşterisiyle banka müşterisi farklıdır. Önemli olan mali sistemde ikili kurun oluşmamasıdır."

Erdoğan'ın da hevesi vardı ama...

Madam Hay-ganuş'un kocası Agop ölüyor... Hayganuş çok üzgün... Sevgili kocasının mezarının başında oturmuş: Ağıt yakıyor...

MEMDUH BAYRAKTAROĞLU
UMUDA YOLCULUK
memduhbayraktaroglu@korkusuz.com.tr

Komşuların, arkadaşların da elleri önlerinde... Bu dramatik anı, saygı içinde sessizce izliyorlar... Hayganuş'un, Agop için yaktığı ağıt, herkesin gözlerini yaşartıyor:

"Ah Agop Efendi ah... Sen ne güzel ne alim adam idin..."

Fransızca bilir idin... İngilizceyi, Alamancayı fevkalade konuşur idin... Sen edebiyattan, fizikten,

kimyadan, riya-yazıyeden çok iyi anlar idin... Hatta şiir bilem yazar idin..."

İzleyenler sus-kunluk içinde... Hayganuş'un ağıtının bitmesini bekliyorlar... Ama...

Hayganuş'un Agop'a sıraladığı övgüler bir türlü bitmek bilmiyor...

Biri dayanamıyor ve patlıyor: "Yahu Madam Hayganuş, amma da büyüttün ha!.. Agop'u hepimiz tanırdık... Rahmetli hiç de dediğin gibi bir adam değil idi..."

Şakacı
Nureddin Nebati:
"Fiyat istikrarını yavaş yavaş sağlayacağız... Bilerek: Anı yapıyoruz..."

Mesela, Fransızca filan bilmez idi... Şiir de yazmaz idi... Az biraz okuması, yazması var idi, hepisi o kadar..."

Madam Hayganuş, komşusunun bu sözlerini duyunca hemen ağlamasını kesiyor...

Başını kaldııyor... Gururlu bir sesle şu cevabı veriyor: "Evet doğru söylersin lakin heves eder idi..."

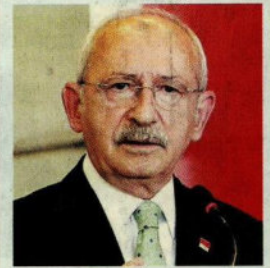
Erdoğan'ın da ne güzel hevesleri vardı... İçinde bulunduğu müz bu yıl...

Kişi başına düşen milli gelirimiz:
25 bin dolar olacaktı... Ama sadece: 8000 dolar oldu...

İhracatımız 500 milyar dolar olacaktı... 225 milyar dolarda kaldı...

TÜRKİYE HAZİR HEDEF 2023!

Enflasyon yüzde 5'e düşecek... Halen yüzde 60'larda... Mars'a gidecektik... Kars'a bile: Gidemiyoruz... Ama olsun... Agop gibi Erdoğan'ın da: Hevesi var idi...

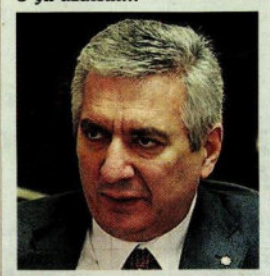

SEÇİME GEREK YOK

"YSK'nın nasıl karar verdiği zaten biliyoruz, başvursak ne olacak?.." diyerek çaresizliğini kabul eden Kemal Bey: Aday gösterilir... Ve... Seçimi de kazanırsa... Ve fakat...

YSK hakimleri: "Cumhurbaşkanlığı seçimini Sayın Recep Tayyip Erdoğan kazandı" derse... Kemal Bey: "YSK'nın nasıl karar verdiği zaten biliyoruz, başvursak ne olacak?.." mı diyecek?..

O halde: Neden seçim yapıyoruz ki?.. CHP, Meclise bir anayasa değişikliği teklifi versin... Erdoğan'ın görev süresi ni... Seçimsiz: 5 yıl uzatsın...

UNUTMAYIN

İSO Başkanı Eralp Başçı van... Erdoğan'ın: "Bütün ülkeler ekonomimizdeki başarıyı kısımlıyor" dediği bir süreçte... Bakın... Neler söyledi: "Reel sektörde adeta yıldırma noktasına getiren kredi prosedürleri bitmek bilmiyor ve kredinin aktif hale gelmesi de bir türlü gerçekleşmiyor..."

Erdal Bey... Yarıları kartalın verdiği zarardan... Yarasını onaranların da "so-rumlulu" olduğunu: Lütfen unutmayın... Zira... O kanadı sürekli onaranlardan biri de: Sizsiniz...

İŞİ BİLİYOR

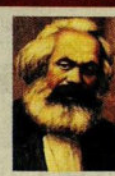
Erdoğan'dan gelen talimatların gereğini yerine getirmesiyle ünlü Abdülkadir Selvi... Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'nde düzenlenecek panelde:

Akademisyenler... Medya mensupları... İle... Yapay zekâ ve algoritmalar alanında uzmanlara... Sahte haberler... Ve... Dezenformasyonu anlatmış...

Askerde hırsız: Depo çavuşu yaparlarmış... Neden?.. İş bildiği için...

ATALAR VE HATALAR

Hem dedesi ve hem de büyük dedesi haham olan Karl Marks: Bütün dinlerden... Ve...

Büyük sermaye sahiplerinden: Nefret ediyordu... Çünkü ona göre din: Afyonu... Büyük sermaye ise: Emek hırsızı... Marks'ın babası, ailesini: Yahudi karşıtı kanunlardan koruyabilmek için: Protestanlığa geçiş yapmış: Liberal bir avukattı...

Annesi: İlerleyen yıllarda... Ünlü Philips şirketini kuracak zengin bir Yahudi ailenin: Kızlarından biriydi... Canlarını... Gerçek bir demokrasi-

de... Fakir ve eğitimsiz bir aileden... Dünyanın en zengin kişisi doğabilecek gibi... Zengin bir aileden: Gezgende var olan her şeyi... Herkesle eşit paylaşmak

isteyen... Samimi bir: Komünist de çıkabilir... Sözümlün özü: İnsanlar Atalarıyla... Ya da: Geçmiş hatalarıyla değil... Bugünkü halleriyle: Değerlendirilmeli...

Eğer... Toplum olarak bunu başarısak... Bir süre önce karşıtı olduğumuz kişilerden: Nefret etmez... İntikam peşinde koşmayız...

AYIPTIR YAHU...

Cezaevlerindeki elektrik harcamalarını, tutuklu ya da hükümlülere tahsil ediyorlar... Kasım 2022 faturasında 1 lira olan kilovat saat ücreti... 17.11.2022 tarihli faturada 5,03 liraya yükseltmiş... Gerekeç: Cezaevlerinin bakanlık... Ticarethane statüsüne alınması... Neden?.. Cezaevleri ürün üretim sattığı ve döner sermayeden finanse edildiği için...

Ailelerinden gelen üç-beş kuruşla geçinmek zorunda... Efendiler... Bu insanların suçları sabitse... Zaten özgürlüklerinden mahrumlar... Ama... Onlara verilen cezaya ek olarak... Bir de ayrıca: Para cezası gibi: Elektrik faturası kesmek: Kanunî olsa bile... Hukukî olablir mi?.. Ayıptır yahu...

Türkiye'mizi... Osmanlı'nın... 400 yıl boyunca yönettiği: Avrupa ve Arap ülkelerinden borç dilenen bir ülke haline getirenler... Bu beceriksizliklerinden: Utanırlar mı?..

NEDEN ACABA?

AKP yıllardır eleştirildiği 1950 öncesi CHP'sinin kopyası olurken... Aynı süreçte CHP: Her türlü inanca ve düşünceye saygılı... Hukukun üstünlüğü ve kuvvetler ayrılığı ilkesinden vazgeçmeyen... AKP'nin başanlı olduğu ilk 6 yıldaki kadar: Küresel... Liberal... Demokrat... Bir siyasi parti oldu... Kader mi?.. Akılcılık mi?..

UYARMISAM...

"Herhangi bir kimse, bir şahıs; iplerinde bu şahıstan daha ehil kimse bulunduğunu bildiği halde, on kişi üzerine âmir tayin ederse, Allah'a, Resulullah'a ve Müslümanlara hıyanet etmiş olur." Hz. Muhammed... Günümtüz Türkiye'sini yönetenleri... 1400 sene önce uyarmış... Ama: Faydası olmamış...

UTANIRLAR MI?

Ağrılaştırılmış müebbet yatacak olan bu insanlar...

Sıradışı

Dr. Hakan
ÇINAR
hakan.cinar@
dunya.com

Krediyi vermek mi zor, almak mı?

Çok sevmek de ve benimsemek de kredi yavaşın vazgeçilmez parçası. Özellikle ülkemizde pek çok işletme için finansal akışı sağlamada olmazsa olmaz. Firmamızın genel durumunu değerlendirdiğimizde özkaynak problemi yaşayan ve neredeyse tüm nakit akışı kısa ve orta vadeli, zaman zaman da uzun vadeli krediler ile sağlayan firmaların sayısı bir hayli fazla.

Bir tarafta krediyi ihtiyaç duyan kurumlar, diğer yandaysa, gelirini önemli ölçüde kredi satarak elde etmek durumundan olan bankalar ve finansal kurumlar olmasına rağmen, konunun bu denli çıkmaza girmesinin ana nedeninin ne olduğunu iyi analiz etmek lazım.

Para politikasında ikili görünüm

Evvvela geçtiğimiz gün İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın, kamu bankalarının Genel Müdürleri ile gerçekleştirdiği toplantıya bir kulak verelim.

Bahçivan yaptığı konuşmada, "Daha önce de ifade ettiğim gibi 2022 aynı zamanda para politikasında 'iki-iki' bir görünümün ortaya çıktığı bir yıl oldu. Bir yandan, yılın ikinci yarısında faiz indirimleriyle finansman maliyetleri düştü ve politika faizi yıl boyunca 9 ile tek hane kapattı. Ancak diğer yandan devreye alınan çok sayıda düzenleme ile finansmana erişim daha da kısıtlandı. Bu kısıtlama, deyim yerindeyse, maliyetteki düşüşün önüne geçen bir hal aldı" dedi. Bu konuşmayla aslında ağırlıklı olarak sanayicilerin istemleri dile getirilmiş oldu. Bahçivan, ayrıca finans kesimi ile reel sektörün birbirleriyle daha eşgüdümü çalışmaları gerektiğine de dikkat çekti.

Kredi krizinin varlığı devam ediyor

Uzun bir süreden beri piyasalarda bir kredi krizinin var olduğu son derece aşikar. Uygulanmakta olan prosedürlerin bu denli fazla olmasının sebebi acaba kredi veren kuruluşların bilinçli olarak yaptıkları bir uygulama mı? Düne kadar çok daha kolay kredi verirken, özellikle son 1,5 yıldır para piyasalarındaki dinamikler, dalgalanmanın etkisi, bankaların kredi vermeyi bilinçli olarak zor hale getirmelerine mi sebebiyet veriyor?

Kredi kullanım oranı geriledi

Kredi göstergelerinde önemli bir oran kredi mevduat oranıdır. Ülkemiz verilerine baktığımızda özel sektör kredilerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 67'ler seviyesinde olduğunu görüyoruz. Bu oran gelişmekte olan ülkelerde yüzde 110'lar düzeyindedir. Bu da ülkemizdeki belirttiğim dönemde kredi kullanım oranının gerilediğini net olarak ortaya koyuyor. Öte yandan faiz oranlarının Merkez Bankası tarafından açıklanan politika faizine rağmen daha yukarıda seyretmesi de kredileri ulaşılabilir olmaktan uzaklaştırıyor.

Enflasyon düşmeli, Türk lirasına güven artmalı

Bu sorunun aşılmasında, evvela bankaların piyasalara daha fazla güven duyacakları ortamın yaratılması kaçınılmaz. Zira güvenin oluşması halinde yurt dışından ucuz borçlanma konusunda daha istekli olacakları, maliyetleri düşürebilecekleri ve kredi temini konusunda daha istekli davranacaklarını kestirebilmek hiç de güç değil. Ancak bunun için enflasyonun düşmesi ve Türk lirasına olan güvenin yeniden kazanılması gerekiyor. Kur konusundaki var olan istikrar görüntüsünün, gerçekte bir istikrarsızlık olduğunu ve seçim öncesi baskı ile sabit tutulduğunu elbette bankalar ve finans piyasaları da görebiliyor. Bu durumun varlığı da ister istemez durağanlığa sebebiyet veriyor.

Kredi bağımlılığı en aza indirilmeli

Gerçekte en sağlıklı olanın, firmamızın öz kaynaklarının kuvvetlendirilerek, kredi bağımlılığını en aza indirmekten geçtiği muhtemeldir. Ancak bunun için de iş insanlarının önce piyasalara, sonra da firmalarına güvenmeleri gerekiyor. Erdal Bahçivan'ın da dile getirdiği gibi, ülke ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıda olmamak. Ancak bunun için de sermaye yapısını kuvvetlendirmek zorunluluğu var. Krediyi vermek isteyen verim istahı, almak isteyen de bu şartlarla alabileceği son derece düşük. Hal böyle olunca krediyi bağımlı olan reel sektör şu anda olduğu gibi zorluklar ile karşı karşıya kalıyor.

Merkez Bankası'nın ve Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın konuya çok ivedi çözümler üretmesi şart. Kısa vadede kredi sorununu çözenin de uzun vadede tek başına yeterli olmadığı; enflasyon, faiz ve kur yükseltilen bir biri ile uyumlu ve istikrarlı hareket etmesi gerektiğini kalın çizgiler ile çizerek bir kez daha hafızlara kazımak gerekiyor.

Sanayiciler kredi yorgunu

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, dünyada taşların yerinden oynadığı 2022 yılında üzerine düşeni fazlasıyla yerine getiren Türk sanayi sektörünün finansmana erişimde hala yeterli

desteği bulamadığına işaret ederek, "Son dönem tedbirleri öngörülemezliğe yol açtı ve taraflar için yorucu hal aldı. Reel sektörü adeta yıldırma noktasına getiren kredi prosedürleri bitmek bilmiyor" dedi. • 5'TE

Reel sektör kredi yorgunu

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, dünyada taşların yerinden oynadığı 2022 yılında üzerine düşeni fazlasıyla yerine getiren Türk **sanayi** sektörünün finansmana erişimde hala yeterli desteği bulmadığına işaret ederek, "Son dönem tedbirleri öngörülemezliğe yol açtı ve taraflar için yorucu hal aldı. Reel sektörü adeta yıldırma noktasına getiren kredi prosedürleri bitmek bilmiyor" dedi

RECEP BAHAR / DETAY HABER

Istanbul Sanayi Odası (ISO)

Meclisi'nin Ocak ayı olağan toplantısı, "Katma Değerli Üretim, Teknoloji Yoğun Sanayi ve Güçlü Bir Ekonomik Gelecek için Nitelikli, Sürdürülebilir, Ulaşılabilir Finansmanın Öneme Odaklanmak" ana gündemi ile Odakule Fazıl Zobu Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. Toplantıya Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulu Başkanı Alpaslan Çakar konuk olarak katılarak **sanayicilere** bankacılık ve finans sektörü ile ilgili bir sunum yaptı. Toplantıya Vakıfbank Genel Müdürü Abdi Serdar Üstünsalih, Halk Bankası Genel Müdürü Osman Arslan, Eximbank Genel Müdürü Ali Güney ve Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Genel Müdürü İbrahim Halil Öztop da katıldı.

Sanayici kredi bulamıyor

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, ülke ihracatının 250 milyar doları aşmasında ana rol üstlenen, makine ve teçhizat yatırımlarının milli gelirdeki payı yüzde 15'lere çıkan ve çalışan istihdamını artıran **sanayi** sektörünün tüm dünyada taşların yerinden oynadığı 2022 yılında üzerine düşeni fazlasıyla yerine getirdiğini, buna karşılık finansmana erişim noktasında hala yeterli desteği bulmakta zorlandığına dikkat çekti. Finansmana erişim sorununu, kısa ve uzun vadede atılması gereken adımlar eşliğinde değerlendiren Bahçivan, **ISO** olarak Türkiye Ekono-

mi Modeli ve liralasma stratejisi çerçevesinde kredilerin amacına uygun kullanılması ilkesini desteklediklerini belirterek, şunları söyledi: "Finans kesimi ile reel sektörün birbirleriyle sağlıklı bir eşgüdüm içinde çalışması çok önemli. Fakat son dönemde devreye alınan birçok tedbir öngörülemezliğe yol açtı ve hem reel sektör hem de bankacılık sektörü açısından yorucu bir hal aldı. Bugün kredi prosedürleri, reel sektörü adeta yıldırma noktasına getiriyor. Uygulanmakta olan prosedürler bitmek bilmezken, kredinin aktif hale gelmesi de bir türlü gerçekleşmiyor. **Sanayicimizin** artan maliyetleri, işletme sermayesi ihtiyacı ve yatırım arzusu nedeniyle kredi talebi büyürken; bazı bankaların kredilerde daha tutucu davranışını da gözlemliyoruz. Nitekim bankacılık sektöründe kredi/mevduat oranı, 2018 ortalarında yüzde 120'lere kadar çıkmışken, 2019'dan itibaren -pandemi dönemi hariç- düşüş trendi göstererek günümüzde yüzde 85'lere kadar geriledi. Yine

özel sektör kredilerinin GSYH'ya oranına baktığımızda; 2018'de yüzde 79'a kadar yükselen bu oran 2022 ortasında yüzde 67'ye kadar geriledi. Söz konusu oranın gelişmekte olan ülkelerde yüzde 110 olduğunu düşünürsek Türkiye bu alanda oldukça geride."

Endirekt faiz uygulanıyor

Bankacılıkta komisyon adı altında uygulanmakta olan endirekt faizlere de dikkat çeken Bahçivan, "Tabela faizlerinin komisyon adı altındaki uygulamalarla artırılması reel kesimde ciddi rahatsızlık yaratmaktadır. Bunun yanı sıra liralasma ve kredilerin amacına uygun kullanımını ilkesi kapsamında, gerçekten döviz ihtiyacı olan ve kredibilitesi yüksek firmalarımızın mağdur edilmemesi, deyim yerindeyse kurunun yanında yaşın da yanması gerekiyor" dedi. Bahçivan, "Ekonomimizin kredi yaratma potansiyelini doğrudan etkileyen cari açık, dış finansman ihtiyacı ve düşük iç tasarruf oranları en temel yapısal

Kredilerin çoğu KOBİ'lere gitti

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) Yönetim Kurulu Başkanı

ve Ziraat Bankası Genel Müdürü Alpaslan Çakar da toplantıda yaptığı konuşmada "2022 yılında büyük işletmelere verdiğimiz kredi artışı yüzde 85, KOBİ'lere verilen kredilerin artışı yüzde 104 civarında gerçekleşti. 2022 yılı KOBİ yılı denebilir, KOBİ'lere en çok kredi kullandırdığımız yıl oldu" dedi.

sorunlarımızın başında geliyor. Öte yandan Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalıdır" şeklinde konuştu.

Sigorta şirketleri abarttı!

Konuşmasında **sanayi** sektörünün sigortacılık kaynaklı güncel bir sorununa da değinen Bahçivan, "Bazı sigorta şirketleri, daha önce aynı koşullarda sigortaladıkları **sanayi** tesislerini şimdi sigortalamak istemedikleri gibi, sigorta poliçe ücretlerini de potansiyel riskleri abartarak ve suistimal ederek astronomik seviyeye çekmiş durumdadır. Hazine ve Maliye Bakanlığının sorunun çözümüne yönelik gerekli adımları atması üretim hayatımız açısından son derece önemli" dedi.

“Kredi prosedürleri reel sektörü yıldırıyor”

HABER MERKEZİ

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **ISO** Meclis Toplantısı'nda açıklamalarda bulundu. Kredi prosedürlerinin reel sektörü 'yıldırma' noktasına getirdiğini belirten Bahçivan, “Uygulanmakta olan prosedürler bitmek bilmezken kredilerin aktif hale gelmesi bir türlü gerçekleşmiyor” dedi.

Istanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**

Bankacılık sektörünün ülkemiz büyüdükçe güçlenmekte ve gelişmekte olduğunu belirten Bahçivan,

“Sektör, gücünü kalkınmada ve refahın artırılmasında kullanmaktadır. Verimliliği ve katma

değeri arttıran teknolojiye yatırım yapan, üreten, döviz geliri ve istihdam sağlayan paydaşlarımızla birlikte olmaya, sermaye birikimini ve TL tasarruf artışını desteklemeye, çevre ve iklim risklerini gözeterek finansman sağlamaya, ödeme sistemini sağlıklı olarak çalıştırmaya, büyümeye katkı vermeye devam edeceğiz” ifadelerinde bulundu.

Sanayiciler kredi prosedürlerinden yakındı

TBB Başkanı Alpaslan Çakar, İSO Meclisi'nin Ocak ayı olağan toplantısına katıldı. İSO Başkanı Bahçivan sanayicilerin bankaların kredi prosedürlerinden rahatsız olduğunu söyledi. TBB Başkanı Çakar ise "Ticari firmalara, reel sektöre 1,7 trilyon TL kredi kullandırıldı" dedi. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin Ocak ayı olağan toplantısı, "Katma Değeri Üretim, Teknoloji Yoğun Sanayi ve Güçlü Bir Ekonomik Gelecek için Nitelikli, Sürdürülebilir, Ulaşılabilir Finansmanın Önemine Odaklanmak" ana gündemi ile gerçekleştirildi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Alpaslan Çakar konuk olarak katıldı, gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

"Krediye bağımlılık önemli yapısal sorun"

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalıdır. Bu bağlamda, şirketlerimizin sermaye yapısını ölçek ekonomisi kanalıyla güçlendirmek açısından birleşme ve satın almaları özendirici politikaların önemli olduğuna inanıyoruz. Benzer şekilde, finansmanda araç çeşitliliğini artırmak ve sanayimizin bankacılık sistemine bağımlılığı azaltmak günümüzde çok temel bir ihtiyaç. Bunun için sermaye piyasalarından daha fazla yararlanmayı sağlayacak, finansal derinliği güçlendirecek adımların da kritik olduğu görüşündeyiz.

İSO 1000 çalışmamızda halka açık kuruluşlar sayısının 100'ün altında kalması da bu alanda kat etmemiz gereken mesafeyi ortaya koyuyor" dedi. "Bankaların kredi prosedürleri reel sektörü yordur" Finansmana erişimde zorluklar yaşandığına dikkat çeken Bahçivan, "Finansman maliyetleri düşürüldü ancak devreye alınan düzenlemelerle finansmana erişim daha da kısıtlandı. Bazı bankaların kredilerde daha tutucu davrandığını gözlemliyoruz. Tabela faizlerinin komisyon adı altında uygulamalarla artırılması, reel kesimde ciddi rahatsızlık oluşturuyor. Son dönem tedbirleri öngörülemeyiz yol açtı ve taraflar için yorucu hal aldı. Reel sektöre adeta yıldırma noktasına getiren kredi prosedürleri bitmek bilmiyor ve kredinin aktif hale gelmesi de bir türlü gerçekleşmiyor. Bankalar tarafından verilen ticari kredilerin yatırımlarla ilgili bir alt başlığının olması faydalı olacaktır" ifadelerini kullandı. "Sanayimiz finansmana erişim noktasında yeterli desteği bulmakta zorlanıyor" Bahçivan, "Sanayimiz finansmana erişim noktasında hala yeterli desteği bulmakta zorlanıyor. Kısa vadede atıl-

ması gereken adımların yanı sıra finansmana erişim sorununun daha uzun vadeli bir bakış açısıyla da ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. Kısa vadede krediye erişim sorununun çözülmesi ne kadar acil bir ihtiyaç ise uzun vadede ekonomimizin krediye bağımlılığı da o denli önemli bir yapısal sorundur. Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalıdır. Bu bağlamda, şirketlerimizin sermaye yapısını ölçek ekonomisi kanalıyla güçlendirmek açısından birleşme ve satın almaları özendirici politikaların önemli olduğuna inanıyoruz" diye konuştu. Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Alpaslan Çakar ise yaptığı sunumda küresel ekonomide sorunlar yaşandığına dikkat çekerek Türkiye'nin bu dönemde pozitif yönde ayrıştığını ifade etti.

Çakar: "Önümüzdeki dönemde enflasyonda düşüşlerin devam ettiğini göreceğiz" Çakar konuşmasının devamında, "2021 yılındaki talep enflasyonu 2022'de maliyet enflasyonu olarak karşımıza çıktı. Ülkemizde de aynı şekilde enflasyon görüldü. Küresel olumsuzluklara rağmen Türkiye ekonomisi büyümeye devam etti. Tedarik zinciri şu an dahi tam anlamıyla düzelmedi.

Ülkemizde büyüme ortalama yüzde 5 oldu. İstihdam arttı, işsizlik azaldı. Makine yatırımları artıyor. Dış talep büyümeye katkı vermeye devam ediyor. Turizm gelirinde toparlanma oluyor. Bütçe açığı hedefin altında kaldı. Borçluluk oranı düştü. Önümüzdeki dönemde enflasyon düşüşlerinin devam ettiğini göreceğiz. Enflasyon dünyadaki ticaret hacmindeki koşullara bağlı olarak şekillenecektir ama bende enflasyonun bugünkü yüzde 64 seviyesinden çok ciddi anlamda düşeceğini öngörüyorum" diye konuştu. "Ticari firmalara, reel sektöre kullanılan kredi 1,7 trilyon TL" 2022 yılında bankacılık sektörünün kullandığı kredilere ilişkin de rakamları paylaşan Çakar, "Bankacılık sektörü olarak bireysel krediler hariç 1,7 trilyon TL kredi kullanılmış. Bireysel kredi olarak da 542 milyar TL kredi kullandırıldı. Ticari firmalara, reel sektöre kullanılan kredi 1,7 trilyon TL. Ticari kredilerdeki artış yüzde 93. Büyük işletmelere verdiğimiz kredi artışı yüzde 85. KOBİ'lere verilen krediler ise artış yüzde 104 civarındadır. 2022 yılı KOBİ'lere en çok kredi kullandırdığımız yıl oldu" dedi. (İHA)

Sanayiciler kredi prosedürlerinden yakındı

TBB Başkanı Alpaslan Çakar, ISO Meclisi'nin Ocak ayı olağan toplantısına katıldı. ISO Başkanı Bahçivan, sanayicilerin bankaların kredi prosedürlerinden rahatsız olduğunu söyledi. TBB Başkanı Çakar ise "Ticari firmalara, reel sektöre 1,7 trilyon TL kredi kullanıldı" dedi. İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi'nin

Finansmana erişimde zorluklar yaşandığına dikkat çeken Bahçivan, "Finansman maliyetleri düşürüldü ancak devreye alınan düzenlemelerle finansmana erişim daha da kısıtlandı. Bazı bankaların kredilerde daha tutucu davrandığını gözlemliyoruz. Tabela faizlerinin komisyon adı altındaki uygulamalarla artırıl-

Ocak ayı olağan toplantısı, "Katma Değerli Üretim, Teknoloji Yoğun Sanayi ve Güçlü Bir Ekonomik Gelecek için Nitelikli, Sürdürülebilir, Ulaşılabilir Finansmanın Önemine Odaklanmak" ana gündemi ile gerçekleştirildi. ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Türkiye Bankalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Alpaslan Çakar konuk olarak katıldı, gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

"KREDİYE BAĞIMLILIK ÖNEMLİ YAPISAL SORUN"

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalıdır. Bu bağlamda, şirketlerimizin sermaye yapısını ölçek ekonomisi kanalıyla güçlendirmek açısından birleşme ve satın almaları özendirici politikaların önemli olduğuna inanıyoruz. Benzer şekilde, finansmanda araç çeşitliliğini artırmak ve sanayimizin bankacılık sistemine bağımlılığı azaltmak günümüzde çok temel bir ihtiyaç. Bunun için sermaye piyasalarından daha fazla yararlanmayı sağlayacak, finansal derinliği güçlendirecek adımların da kritik olduğu görüşündeyiz. ISO 1000 çalışmamızda halka açık kuruluşlar sayısının 100'ün altında kalması da bu alanda kat etmemiz gereken mesafeyi ortaya koyuyor" dedi.

ması, reel kesimde ciddi rahatsızlık oluşturuyor. Son dönem tedbirleri öngörülemezliğe yol açtı ve taraflar için yorucu hal aldı. Reel sektörü adeta yıldırdırma noktasına getiren kredi prosedürleri bitmek bilmiyor ve kredinin aktif hale gelmesi de bir türlü gerçekleşmiyor. Bankalar tarafından verilen ticari kredilerin yatırımlarla ilgili bir alt başlığının olması faydalı olacaktır" ifadelerini kullandı.

"SANAYİMİZ FİNANSMANA ERİŞİM NOKTASINDA YETERLİ DESTEĞİ BULMAKTA ZORLANIYOR"

Bahçivan, "Sanayimiz finansmana erişim noktasında hala yeterli desteği bulmakta zorlanıyor. Kısa vadede atılması gereken adımların yanı sıra finansmana erişim sorununun daha uzun vadeli bir bakış açısıyla da ele alınması gerektiğini düşünüyoruz. Kısa vadede krediye erişim sorununun çözülmesi ne kadar acil bir ihtiyaç ise uzun vadede ekonomimizin krediye bağımlılığı da o denli önemli bir yapısal sorundur. Türkiye ekonomisi kredi arzının arttığı koşullarda hızlanan, kredi akışı yavaşladığında duran bir yapıdan çıkmalıdır. Bu bağlamda, şirketlerimizin sermaye yapısını ölçek ekonomisi kanalıyla güçlendirmek açısından birleşme ve satın almaları özendirici politikaların önemli olduğuna inanıyoruz" diye konuştu. (İHA)